

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ПІДСИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

І. В. Титаренко, к. е. н.

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Підприємство як об'єкт управління можна розглядати і як організацію, і як систему, яка складається з певних елементів та підсистем, що взаємодіють між собою і, крім того, як активну систему, що має тісні взаємозв'язки із зовнішнім середовищем, і не тільки є залежною від нього, але й може на нього впливати.

Підвищення ефективності управління фінансовою підсистемою, як складової соціально-економічної системи підприємства потребує удосконалення забезпечення, зокрема, інформаційного та кадрового, формування відповідної системи та конкретизації функцій управління.

Питання теоретичного обґрунтування доцільності використання системного підходу до управління підприємством та виокремлення фінансової підсистеми як складової загальної системи підприємства знайшли своє відображення у роботах як українських науковців: І. Бланка, О. Березіна, В. Власенка, В. Герасимчука, П. Журавльова, І. Маркіної, І. Миколайчук, О. Нестулі, Л. Шимановської-Діанич, так і зарубіжних учених: О. Аганбегяна, В. Афанасьєва, Л. А. Бернстайна, Є. Брігхема В. Гегеля, А. Файоля, Г. Емерсона, Ф. Тейлора та ін.

Незалежно від організаційно-правової форми, кожне підприємство є одночасно і складною системою, що пов'язано з тим, що сума властивостей елементів, які входять в систему, не дорівнює властивостям самої системи.

У свою чергу, управління такою системою визначається і обмежується властивостями двох типів: базовими властивостями, які характерні для будь-яких типів систем і специфічними властивостями, які характеризують конкретні види систем, зокрема, соціально-економічні. Економічна сутність підприємства проявляється як певна економічна реальність у поєднанні матеріальних, фінансових, людських та інформаційних ресурсів

з метою виробництва товарів або послуг у межах конкретного підприємства. Соціальна сутність підприємства як системи проявляється у формі соціальних норм і правил, які забезпечують інтеграцію організації і задоволення соціальних потреб працівників, споживачів і власників організації.

При виокремленні фінансової підсистеми найбільш придатним є саме ресурсний підхід, оскільки однією з цілей діяльності підприємства є отримання прибутку та його максимізація у майбутньому.

Фінансова підсистема, з позицій менеджменту являє собою складову внутрішнього середовища організації, що призначена для організації руху та використання грошових коштів. Фінансова підсистема повинна містити фінансові ресурси підприємства для відносин, що формуються і здійснюються як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі підприємства, опосередковані певними коштами.

Надаючи авторське розуміння сутності та складових фінансової підсистеми підприємств та організацій доцільно відзначити, що під такою підсистемою слід розуміти ресурсну складову загальної системи підприємства, призначеної для організації руху та використання всіх фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення ефективності взаємовідносин, які виникають у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання і здійснюються як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі підприємства і опосередковані грошовим вираженням.

Відповідно до вище викладених положень та наукових підходів відзначаємо, що фінансовий менеджмент як комплексне поняття є складовою загальної системи управління підприємством, яка спрямована, у першу чергу, на управління його фінансовою підсистемою.

Отже, підводячи підсумки, можна сформулювати визначення категорії «фінансовий менеджмент», яка на відміну від існуючих характеризує його як одну з ключових підсистем загальної системи управління підприємством, в межах якої, через реалізацію функцій фінансового менеджменту як керуючої системи та як спеціальної сфери управління підприємством на керований

об'єкт (фінансову підсистему до складу якої входять всі фінансові ресурси підприємства), що сприяє досягненню бажаного фінансового стану підприємства, запланованих фінансових результатів і їх ефективності.

АНАЛІЗ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

М. Ю. Туркевич, студент;

Л. В. Чернявська, старший викладач

ДВНЗ «Університет банківської справи» Черкаський навчально-науковий інститут

Початок ХХІ століття характеризується збільшенням масштабів безробіття та зайнятості населення в Україні. Спади ділової активності викликають зростання рівня безробіття і відповідно загострення соціально-економічних проблем суспільства.

Зайнятість та безробіття в Україні завжди були об'єктом глибокого наукового аналізу таких українських вчених-економістів, як Л. К. Безчасного, Д. П. Богині, Л. І. Воротиної М. І. Долішнього та ін. Водночас, дана тема є актуальною в Україні, тому доцільно вивчати та розробляти шляхи формування сучасного ринку праці.

Згідно з Законом України «Про зайнятість населення» № 5067-VI від 05.07.2012 р., зайнятість – це діяльність громадян, яка пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потреб і приносить їм дохід у грошовій або іншій формі [1].

Безробіття – це складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку. Рівень безробіття на 1 серпня 2017 року становив 319,9 тис. осіб (до населення працездатного віку – 1,2 %), з них отримують допомогу по безробіттю від держави – 256,9 тис. осіб [2]. Для порівняння, у травні та червні рівень безробіття становив 1,3 % до населення працездатного віку.

Загалом, за декілька останніх років в Україні попит на робочу силу має тенденцію до збільшення, у 2017 році він становить 64,3 тис. осіб, а у 2015 році – 49,9 тис. осіб. Щодо пропозиції робочої сили, то у 2017 році вона зменшилася на 23,07 % відносно 2015 року (486,4 тис. осіб) [2].